

Mål och budget för Bollebygds kommun 2020 – 2022

Vision

Bollebygds kommuns vision 2025

Bollebygd – kommunen där vi bor bra och lever länge

Bollebygd med 12 000 invånare är en attraktiv kommun. I Bollebygd är människorna trygga, stolta, självständiga men också mycket måna om gemenskapen. Entreprenörsandan är ett signum för den trevliga kommunen. Snabba och miljövänliga förbindelser till Göteborg, Borås och Göteborgs Hamn gör Bollebygd till en plats nära världen.

Boende i Bollebygd ingår i en av Sveriges största arbetsmarknadsregioner. Det lilla samhället gör vardagen enkel. Med ett levande centrum, mångfald i boendeformer, böljande landskap och bra utbud av samhällsservice känns det härligt att bo i Bollebygd.

Styrmodell

Kommunens styrmodell beskriver ansvarsfördelning och roller avseende fastställande och uppföljning av mål, gemensamma begrepp, principer för mål, tidplan etc.

Styrmodellen bidrar till att skapa helhetsperspektiv, samordning mellan nämnder samt ökad transparens i kommunens budget- och uppföljningsprocess. En ny styrmodell fastställdes i början på 2016.

Övergripande mål, nämndmål och nyckeltal

Kommunfullmäktige utövar styrning genom att besluta om kommunens vision, övergripande mål, övergripande strategier, strategiskt inriktningsdokument, nämndmål, mål för god ekonomisk hushållning, nyckeltal, driftbudgetramar samt investeringsbudget för styrelse och nämnder. Beslut om nämndmål och nyckeltal gäller i ett år och utgör en del av kommunfullmäktiges budgetbeslut.

De övergripande målen för Bollebygds kommun är

- Ökat arbetsdeltagande
- Trygga och goda uppväxtvillkor
- Åldrande med livskvalitet
- Hållbar livsmiljö

Ökat arbetsdeltagande

Nyckeltal

Arbetslöshet 16-64 år	<3%
Arbetslöshet 18-24 år	<4%
Hållbart medarbetarengagemang	>80
Andel heltidsarbetande i kommunkoncernen	>80%
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel	>81%

Nämndmål

- Vid upphandling ska svenska kollektivavtal och meddelarskydd krävas där detta är relevant. (KS)
- Sjukfrånvaron ska minska, med särskilt fokus på traditionellt kvinnodominerade arbetsplatser. (KS)
- Andel hushåll och företag med möjlighet till bredband med minst 100 Mbit/s ska uppgå till minst 95 procent vid utgången av år 2020. (SBN)
- Förbättrad service genom ökad digitalisering. (Samtliga nämnder)
- Förbättra möjligheterna till sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden. (SN)

Utredningsuppdrag

Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att under våren iordningställa Hembygdsvägen 5 för verksamhetslokaler inom LSS/arbetsmarknadsenheten samt 20 kontorsplatser för inflyttning snarast, senast tidig höst 2020.

Trygga och goda uppväxtvillkor

Nyckeltal

Barnbokslån i kommunala bibliotek antal/barn 0-17 år	>17 st
Meritvärden i år 9, lägeskommun, genomsnitt 17 ämnen	>225
Elever som deltar i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år	>25%
Anställda i förskolan, andel årsarbetare med förskoleexamen	>60%
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	<5 st
Elever/lärare (årsarbetare) i kommunal grunskola åk 1-9, lägeskommun, antal	<11 st
Nöjd Medborgar-Index - Förskolan	>65
Andel elever i åk 5 och 9 som känner sig trygga i grundskolan	>90%
Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, medelvärde	<100

Nämndmål

- Alla elever ska vara behöriga till gymnasieskolan (UN).
- Goda matvanor ska främjas i förskolan och skolan (UN & SBN).
- Det ska finnas tillgång till familjehem, hem för vård och boende och stödboende i egen regi. (SN)
- Kommunala in- och utemiljöer för barn och unga ska vara giftfria och förskolor och skolor ska anpassas enligt Naturskyddsföreningens åtgärdsprogram för en giftfri förskola. (SBN)
- Utbudet i kulturskolan ska öka, med hjälp av riktat statsbidrag. (UN)

Utredningsuppdrag

Kommunstyrelsen ska leda en utredning av hur barnkonventionen, som nu är svensk lag, kan förverkligas i kommunens samtliga verksamheter. Detta inkluderar förutom Utbildningsnämndens och Socialnämndens ansvarsområden även fysisk planering, budgetprocessen etc.

Åldrande med livskvalitet

Nyckeltal

Utförd och dokumenterade smärtskattningar med validerat instrument sista levnadsveckan, andel	>75%
Brukare med mer än 120 timmar/månad hemtjänst	<2 st
Personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar, medelvärde	<14 st
Antal lägenheter som är trygghetsbostäder	>50 st
Andel hemtjänsttagare som uppger att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten	>90%
Andel äldre på särskilt boende som ser fram emot måltiden (måltidsmiljö)	>80%

Nämndmål

- Fler av kommunens lokaler ska vara tillgänglighetsanpassade utifrån genomförd tillgänglighetsinventering. (SBN)
- Antalet trygghetsbostäder ska öka. (SN KS & SBN)

Utredningsuppdrag

Socialnämnden ska genomföra en analys av hemtjänstverksamheten och övrig äldrevård med avseende på kostnadsutveckling och brukartrygghet. Jämförelser och studiebesök ska göras med liknande kommuner som ligger bättre till än Bollebygd, och personalen ska involveras i arbetet. Analysen ska presentera förslag på åtgärder för att utveckla verksamheten under de kommande fem åren.

Hållbar livsmiljö

Nyckeltal

Utläckage vattenledningsnäten	<20%
Mängd insamlat hushållsavfall	<410 kg/person
Koldioxidutsläpp från kommunens fordon	<150 ton
Andel ekologiska livsmedel	>60%
Total kommunal energiproduktion från solenergi	>100 MWh
Andel barn i grundskolan som tar sig till skolan till fots eller på cykel.	>75%

Nämndmål

- Turtätheten i kollektivtrafiken ska öka (KS)
- Andel ekologiska livsmedel, av totalt livsmedelsinköp i verksamheterna, ska fortsätta öka och inte understiga 60% vid utgången av 2022. (SBN)
- Fler säkra och effektiva cykelstråk ska skapas. (SBN)
- Kommunens beredskap för klimatförändringar ska förbättras. (KS)
- Kommunens energiproduktion från solenergi ska öka. Vid alla större ny- och ombyggnationer ska investeringar i solenergi inkluderas. (SBN)
- Antalet kulturaktiviteter i kommunen ska öka. (UN)
- Kommunens fordonsflotta ska göras oberoende av fossila drivmedel i takt med att fordon byts ut, med det långsiktiga målet att samtliga fordon är fossilfria 2025.

Utredningsuppdrag

Samhällsbyggnadsnämnden ska utarbeta en utbyggnadsplan för GC-banor i kommunen så att tilldelad investeringspott för kommunala GC-banor används och GC-nätet byggs ut där det behövs mest.

Socialnämnden ska genomföra en analys av demensenheten med avseende på kunskapen om behoven för yngre personer med demensdiagnos. Verksamheterna och kunskaperna är många gånger baserade på äldre människor med demensdiagnos och deras behov som skiljer sig från yngre. Detta är en grupp som ökar i antal. Jämförelser och studiebesök ska göras med liknande kommuner som har sådan utvecklad verksamhet, och personalen ska involveras i arbetet. Analysen ska presentera förslag på åtgärder för att utveckla verksamheten under de kommande fem åren.

Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen stadgar att varje kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges för verksamheten. Utöver detta ska finansiella mål anges. I regeringens proposition 2004/05:100 ges följande tolkning av begreppet "god ekonomisk hushållning":

"Varje generation bör bära kostnaden för den service som generationen själv beslutat om och själv konsumerar."

- Det ekonomiska resultatet ska över tid motsvara 1-3 procent av intäkterna för skatter och generella statsbidrag. (KS)
- Över tid ska minst 40 % av kommunens investeringar finansieras med egna medel. (KS)
- All verksamhet skall så långt som möjligt bedrivas inom kommunen. Hemmaplanslösningar ska eftersträvas och ökas kontinuerligt, så att alla kommuninvånare i möjligaste mån kan erbjudas verksamhet i hemkommunen. (UN & SN)

Utredningsuppdrag

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur resultatmålet kan förändras för att inkludera samhällskostnader av klimatutsläpp från den kommunala organisationen. Kommunens miljöräkenskaper ska utvecklas och införlivas i målen för god ekonomisk hushållning.

Socialnämnden ges i uppdrag att sänka kostnaderna inom de delar av sitt verksamhetsområde där Bollebygd har jämförelsevis höga enhetskostnader. Personalen ska involveras i arbetet och utredningen ska presentera förslag på lång- och kortsiktiga åtgärder för att stävja den kraftiga kostnadsutvecklingen.

Ekonomi

Intäkter under planperioden 2020-2022

En avgörande faktor för intäkternas storlek är antalet invånare i kommunen. Antalet invånare beräknas uppgå till 9 450 den 1:e november 2019, vilket motsvarar en ökning med 23 invånare jämfört med 31 december 2018. Prognostiserade intäkter har tagits fram med hjälp av Sveriges kommuner och landstings (SKL) beräkningsmodell för skatter och statsbidrag. Som grund för budget används SKL:s intäktsprognos från 2019-10-01. Den skattesats som ligger till grund för beräkningen är 21:59.

Skatter och generella statsbidrag 2020-2022 (tkr)

År	2020	2021	2022
Invånare, 1 nov föregående år	9 450	9 540	9 650
Utveckling skatteunderlag %	3,1%	3,0%	3,7%
Förvärvsinkomster, skattekronor	2 213 000	2 270 000	2 364 000
Skattesats	21,59	21,59	21,59
Skatteintäkt, tkr	476 930	490 761	509 901
Inkomstutjämnung	64 159	66 009	68 595
Regleringsbidrag/ avgift, tkr	9 850	11 507	9 924
Kostnadsutjämnung, tkr	4 375	339	-2 798
LSS-utjämnung tkr	-2 268	-2 287	-2 305
Kalkyl Kommunal fastighetsavgift	19 483	19 483	19 483
Övrigt	-1 329		
Summa skatter och statsbidrag, tkr	571 200	585 712	602 799

Driftbudgetramar 2020

Aktuell budget

Budgetmodellen har sin start i den aktuella budgetramen som är beslutad för respektive nämnd föregående år i kommunfullmäktige i november.

Indexering

Indexering innebär att förväntade kostnads- och intäktsökningar hanteras genom att nämndernas ramar indexeras. Det finns möjlighet till differentierade index beroende på olika förutsättningar för olika intäkts- och kostnadslag. Det är därför av stor vikt att förvaltningar meddelar inför budgetarbetet om det förväntas skilda indexeringar jämfört med den generella indexeringen som är motsvarande 2 procent för varor och tjänster. Det sker inte någon indexering av lönekostnader i denna del i modellen (se nedan lönerörelse).

Befolkningsförändringar

Utbildningsnämnden och Socialnämnden kompenseras för ökade volymer inom verksamheterna förskola, förskoleklass, fritidshem samt äldreomsorg. För att beräkna ramförändringens storlek används en modifierad enhetskostnad för respektive verksamhet. Enhetskostnaderna korrigeras avseende så kallade overheadkostnader och i vissa fall även lokalkostnader. Tanken är att en ökning eller minskning av verksamhetens volym inte automatiskt för med sig ökade eller minskade kostnader för administration, ledning och lokaler. Detta medför att eventuella förändringar i lokalbehov till följd av volymförändringar hanteras särskilt. I nedanstående tabell framgår vilka prestationer som är till grund för bildnings- och omsorgsnämndens budgetram 2020.

<i>Prestationer</i>	<i>2019</i>	<i>Förändring</i>	<i>2020</i>
Förskola	575	-15	560
Fritidshem	563	7	570
Förskoleklass	133	4	137
Grundskola	1 173	37	1 210
Grundsärskola		10	10
Gymnasieskola inkl gymnasiesär	343	22	365
Hemtjänstärenden	220	10	230
Särskilt boende	86	2	88
Boende unga LSS	3	0	3
Boende vuxna LSS	21	1	22
Daglig verksamhet	27	3	30

Övriga förändringar

Här inkluderas diverse andra budgetpåverkande förändringar, exempelvis höjning av po-pålägg, sänkning av valnämndens ram med anledning av att det inte är valår 2020 etc. Kommunstyrelsen får här en sänkning av budgetramen med anledning av att tjänsten projektledare digitalisering avvecklats under 2019 samt att lokalerna på Hembygdsvägen och Lokes väg ska överföras till ansvarig nämnd under 2020 och lokalkostnaderna för Kommunstyrelsen därmed sänks.

Effektiviseringskrav

Detta innebär att verksamheterna kan utsättas för rationaliseringskrav. Förändringskravet kan vara ett generellt förändringskrav och därmed påverka verksamheterna i lika omfattning. Det kan också vara differentierat och därmed påverka verksamheter i olika grad. 2020 är förändringsuppdraget struket för Utbildningsnämnden och Socialnämnden, med anledning av att tilläggsanslagen under 2019 inte medräknas i budget och att nämnderna därigenom får ett besparingskrav i förhållande till kostnaderna under 2019, och 2% för Samhällsbyggnadsnämnden och Kommunstyrelsen.

Politiska prioriteringar

Under 2020 vill vi införa en bygglovsrabatt för energisnåla hus, tillsätta en hållbarhetsstrategi, påbörja arbetet med ett återbruk på Råssa, minska barngruppernas storlek i förskolan mm. Nedan presenteras samtliga politiska prioriteringar och de ramökningar dessa medför i tkr.

Politiska prioriteringar	UN	SN	SBN	KS
Bygglovsrabatt för energisnåla hus				-50
Utökning fastighetsenheten			-1000	
Bredbandsutbyggnad			-500	
Återbruk, nästa steg				-50
Räddningstjänst (ändrat avtal)				-300
Hållbarhets- och utvecklingsstrategi			-300	-300
Elever med stödbehov	-1000			
Ökat uppdrag, timplan	-200			
Minskning barngruppernas storlek	-2000			
Förebyggande ÅO		-500		
Ytterligare enhetschef hemtjänst		-650		
Kompetensutveckling IFO&ÅO		-300		
Framtidens vårdinformationsmiljö, digitalisering		-400		
Summa	-3200	-1850	-1900	-600

Driftbudgetramar 2020 (tkr)

	Budget 2019	Befolknings- förändringar	Index	Övriga förändr.	Politiska prioriteringar	Effektiviserings- krav	Ramar 2020
Kommunfullmäktige	- 1 417		- 28			-	1 445
Jävsnämnd	- 70					-	70
Revision	- 816		- 16			-	832
Valnämnd	- 180			160		-	20
Överförmyndare	- 780		- 20			-	800
Utbildningsnämnd	- 263 185	- 7 500	- 2 100	- 1 200	- 3 200	-	277 185
Socialnämnd	- 168 448	- 4 600	- 600	- 800	- 1 850	-	176 298
Samhällsbyggnadsnämnd	- 37 194		- 100	- 350	- 1 900	744	38 800
Kommunstyrelse	- 55 832		- 600	840	- 600	1 117	55 075
Summa nämnder	- 527 922	- 12 100	- 3 464	- 1 350	- 7 550	1 861	550 525
						Ofördelad	1 000
						Lönerörelse	8 600
						Anläggningsbidrag	410
						Pensioner mm	4 000
						Räntenetto	2 700
						Summa kostnader	567 235
						Skatter, utjämning och generella statsbidrag	571 000
						Exploateringsnetto	4 000
						Årets resultat	7 765
						Resultat i % av skatter och statsbidrag	1,4%

Investeringsbudget 2020-2022

Följande tabell visar de investeringar som budgeteras för de kommande tre åren inklusive några projekt som inte färdigställts under 2019, vars budgetmedel flyttas över.

Objekt	2020	2021	2022
Gata			
Kommunala GC-vägar	5 000	5 000	5 000
Trafiksäkerhetsåtgärder	1 500	1 500	1 500
Fastighet			
Fjällastorp skola	10 000	140 000	140 000
Strategiska fastighetsförvärv	25 000	25 000	25 000
Iordningsställande Hembygdsvägen	10 000		
Klimatinvesteringar	10 000	10 000	10 000
Kommunstyrelsen			
IT	3 000	1 500	1 500
Reinvesteringar	600	600	600
Digitalisering	1 000	1 000	1 000
Utbildningsnämnden			
Inventarier	800	800	800
Socialnämnden			
Inventarier omsorg	800	800	800
Inventarier LSS-boende	400		
Samhällsbyggnadsnämnden			
Reinvesteringar	1 200	1 200	1 200
Friluftsinvesteringar	1 500	1 500	1 500
Tillgänglighetsanpassningar	1 200	1 200	1 200
Stängsling Olsfors	400		
Utbyggnad Tekniska Råssa	3 000		
Delsumma skattefinansierad verksamhet	75 400	190 100	190 100
Renhållning			
Roll-Packs ÅVC	1 200		
VA			
Reservvattenförsörjning Bollebygd		7 500	7 500
Ny vattentäkt och verk Töllsjö	5 000		
Reinvesteringar VA-nät	4 000	4 000	4 000
Överföringsledning mot Gryaab	2 500	40 000	57 500
Delsumma intäktsfinansierad verksamhet	12 700	51 500	69 000
Exploateringar			
Prästgården	8 000		
Prästgårdsgården	9 000	10 000	
Bergadalen etapp 2, VA	3 000	3 000	
Bergadalen etapp 2, gata	5 000	4 000	
Getabrohult/Grönkullen	10 000	10 000	
Resecentrum, utredning	2 000		
Summa exploateringar	37 000	27 000	-
Totalsumma	125 100	268 600	259 100

Ramarna för respektive nämnd blir därmed enligt nedan.

Investeringsramar	2020	2021	2022
Kommunstyrelsen	4 600	3 100	3 100
Utbildningsnämnden	800	800	800
Socialnämnden	1 200	800	800
Samhällsbyggnad, skattefinansierad	68 800	185 400	185 400
Samhällsbyggnad, avgiftsfinansierad	12 700	51 500	69 000
Samhällsbyggnad, exploatering	37 000	27 000	-